

Uredništvo
in upravnništvo:
Kolodvorska
ulica št. 15.
Z urednikom se
more govoriti
vsak dan od 11.
do 12. ure.
Rokopisi se ne
vračajo.

Inserati:
Šeststopenjska peti-
vrtja 4 kr., pri
večkratnem po-
navljanju daje se
popust.

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Velja
za Ljubljano
v upravnistvu:
za celo leto 6 gld.,
za pol leta 3 gld.,
za četrt leta 1 gld.
60 kr., na mesec
60 kr., pošiljatev
na dom velja me-
sečno 9 kr. več.
Po pošti velja
za celo leto 10 gld.,
za pol leta 5 gld.,
za četrt leta 2 gld.
60 kr. in za jeden
mesec 85 kr.

Štev. 24.

V Ljubljani v petek, 30. januarija 1885.

Tečaj II.

Iz Hrvatskega.

Znano je, da viteškim našim ogerskim sosedom, ki se pečajo s političnim življenjem, ne zadostuje vedno tesni prostor državne zbornice, in argumenti uma, s katerimi se bojujejo tam izvoljenci národa, niso vselej toliko prepričevalni, da bi utešili vročerknega nasprotnika. Čestokrat poprimeta tekmeča za orožje in še le z dvobojem je stvar končana in zadeva častno rešena — vsaj po mišljenju bojnikov. Ti sami na sebi nikakor ne hvalje vredni običaji zašli so tudi v sosedno nam Hrvatsko; pred tednom imeli so Zagrebčani nenavadni prizor političnega dvoboja. V znamenju njihovem šetališču Maksimiru stala sta si z nabitimi samokresi poslanca Kršnjavi in Pavlovič sovražno nasproti ter menjavala svinčenke. Krvi sicer ni teklo v potocih, a vender je ta praska dveh deželnih očetov vzbudila občno zanimanje po vsem cesarstvu in ne manjka se politikov, ki smatrajo ta dvoboj v jednom obziru kot ugoden simptom za hrvatske razmere. Moža sta prišla za orožje in ostavila zbornico, s tem pa prenesla oni odurni krog in ono nepopisno vpitje, s katerim so se odlikovali do sedaj pristaši znane stranke, izven deželne hiše; zunaj naj se prepirajo in kričé, da le v zbornici ne ponavljajo jedrnatih prizorov, kakeršne smo imeli zadnje čase! Ako izključijo surove napade iz sabora in uteše za naprej vroča svoja srca zunaj mestnega ozidja, je to vsekako pridobitev za deželo; potem se bodo naši južni sosede privadili onega miru in one parlamentarične dostojnosti, ki je temelj in pogoj družih parlamentov našega kontinenta. A ne samo ta slučaj kaže na to, da se jamejo razmere boljšati, tudi druga znamenja se vzdigujejo iz hrvatske stolice, ki nam rodé upanje, da se povrne v sabor ono uspešno in vztrajno delovanje, katerega bi mi svojim bratom tako iz dna srca privoščili. Stranka prava, katera se je sedaj odlikovala z absolutno negacijo in s skrajno opozicijo za vsako ceno, je svoje postopanje jela predrugečevati, če nas vsa poročila o zadnjem deželnozbors-

skem zasedanju ne varajo, predrugečevati v zmislu, ki nam daje up, da se bode politično stanje uboge dežele jelo boljšati. Pristaši Starčevići ne govoré več tako zmagonosno, in drzni kliči po očitnem upor se ne čujejo več v toliki meri, ali vsaj ne več s tolikim prepričanjem končne zmage. Stranka, ki do sedaj ni stopila z jasno razvitim programom pred svoje volilce, izpovedala je svoj program; to je vsekako boljše znamenje, kakor stroga in vsestranska negacija, če tudi ta program praktične vrednosti nima za naše sosede, pa nam vender kaže, da pričanja opozicija pozitivno strankarsko politiko z gotovim ciljem in da hoče svoje sile vporabiti tudi za gradnje, ne za večno razdiranje.

Zraven tega pa je tudi deželnozborska večina v zadnjem zasedanju dokaj okrepila in pokazala, da so se njeni elementi tako sčistili in osigurili, kakor tega do sedaj še nismo opazovali. Vse njeno postopanje kaže toliko samozvesti in toliko uspeha, da nihče ne more dvojiti o njeni edinosti in tesni skupnosti. Jasno in brez bojzani pred ogromnim terorizmom ponavljali so njeni govorniki, da je zveza z Ogersko zakonita in vrh tega politična potreba za Hrvatsko, da je deželi le na korist, ako ostane pri strogem spolnjevanju nagodbe z Ogersko.

Tako se na obeh straneh razmere zjasnujejo in zaradi tega smemo pričakovati boljše bodočnosti; se vé, ta proces zamore biti dolgotrajen in počasen, a konečno se bode vender izvršil, ako bodo stvari napredovale v označenem zmislu. Kompaktno sedanje večino čaka dolgo, hudo delo ne le zaradi obstoječih političnih razmer, temveč tudi zaradi sredstev, katere bode morala vporabljati pri svojem postopanju. Razupito administracijo in pravosodstvo, popravilo dokaj ponesrečenih zakonov in naredb bode morala v roke vzeti in to zahteva dokaj časa. Ako se ji posreči v tej meri plodunosno delovati in doseči uspehov, potem bode tudi razburjena opozicija jela zgubivati tla, potem bode ljudstvo začelo uvidevati, da je do sedaj hodilo bolj za lepo donečimi frazami kakor za resnim in realnim

premislekom, potem bode fanatična agitacija zgubila svojo glavno podporo, in mirni razvitek dežele postal bode mogoč.

Največje upanje pa stavijo hrvatski politiki v dogovarjanja regnikolarnih deputacij, ki imajo namen, državnopravne prepire med Hrvatsko in Ogersko kolikor mogoče odstraniti. Sedaj se pač še ne more trditi, kako bodo izpadla ta dogovarjanja, a želeti je, da bi se napravilo kaj definitivnega in da bi moške ne stopili zopet pred svet s provizoričnimi naredbami. Hrvatska je dandanes v takem položaju, da je zanjo v prvi vrsti važna stalna in odločna pogodba, kateri se bodo potem na obeh straneh radi upognili, ko bodo odstranjeni dvojljivi paragrafi nagodbenega zakona in ne bode več predmeta za prepire. Še le tedaj, ko bode ponehal ta boj za državnopravne naredbe, še le tedaj zamore dežela pričakovati plodunosnega delovanja od sabora, še le tedaj bodo z uspehom debatirali v zbornici o novih koristnih zakonih in napravah. Vlada bode še le tedaj zamogla vse svoje moči napeti v razvitek dežele in ne bode ji treba svojih najboljših močij uporabljati za boj zoper strastno opozicijo in za vladanje nezanesljive in nezdružne parlamentarične situacije. Potem bodo nastopili oni časi, kakeršnih si želé vsi mirni in trezni hrvatski rodoljubi, potem prične se doba delovanja, katero mi tako srčno privoščimo sosedom našim.

N.

Iz državnega zbora.

Na Dunaji 29. januarija.

Seja pričela se je ob 1/4 12. uri. Predseduje dr. Smolka.

Začetkom seje opozarja poslanec dr. Roser na mnoge defraudacije, katere so se izvršile v slednjem času na Dunaji. Govornik omenja, da je treba stroge kontrole pri bankah in hranilnicah. Uže 1. 1874 se je o tej zadevi predložil strog zakon. O tem zakonu se je državni zbor posvetoval in ga tudi vzprejel. V gospodski zbornici pa se niso nekatera določila tega zakona vzprejela in tako je zakon

paše do zadnjega siromaškega kupca, vsi se ti zdé kakor gospóda, da so odgojeni vsi na isti način, ogrnjeni z nekim aristokratskim dostojanstvom; na prvi pogled bi nihče ne mislil, da je v Štambulu kaj priprostega ljudstva, ako bi tega ne razodevala različenost v noši. To so ti sami mrzli obrazi, ki z ničemer ne kažejo ne duše ne misli. Prav redko boš našel tako odprto, izrazit obraz, kakor se pogostoma vidi pri nas; iz takega obraza sije narav ali pristvarjenost človeka, ljubezniva, strastna, čudna, po kateri je moči hitro in gotovo presoditi, kakošen je človek. Vsak turški obraz je uganka; njihov pogled vpraša, pa ne odgovarja; njihova usta ne izdado nobene zablajaje srca. Ne more se dopovedati, kako tujca tišči v duši ta nemost obrazov, ta ledenost, ta jednolikost lesenega držanja in srpih pogledov, ki ne povedó ničesar. Časi te spreha volja, da bi glasno zaklical temu drvenemu svetu: „Ganite se vender jednokrat! Povedite nam, kdo ste, kaj mislite, kaj vidite pred seboj v zraku s tistimi steklenimi svojimi očmi?“

Listek.

Turki.

(Zlatoródov.)

Zmerjena pokojnost njihovih navad.

Predno stopim na avstrijski parobrod, ki se dimi v Zlatem rogu nasproti Galati, pripravljen odpluti v Črno morje, ostaja mi še skromno dodati, kakor se spodobi neznanemu potniku, nekatere občne opazke, odgovarjajoč na vprašanje: „Kaj se ti zdi o Turkih?“ Opazke samonikle, proste od vsacega obzira na sedanje dogodbe ter jednostavno vzete iz onodnevnik zapiskov.

Na to vprašanje: „Kaj se ti zdi o Turkih?“ mi najprej oživi utis, s katerim je name delovalo, tako prvega kakor zadnjega dne, štambulsko možko prebivalstvo po svojih zunanostih. Ne gledé na različnost zunanjih fizičnih oblikov, deluje prebivalstvo po polnem

drugače nego li prebivalstvo kateregakoli evropskega mesta. Zdi se ti, da vidiš ljudstvo, ne vem, kako bi bolje povedal svoje misli — katerega posamezniki zmerom mislijo jedno ter isto. Taisti utis naredi carigrajsko prebivalstvo na stanovnika južne Evrope, ako je površno motri, in na prebivalstva severnih mest. Vender je stvar silno različna.

Severnjaki so resni, zbrani, kakor ljudje, ki so v delu, ki mislijo na svoje opravke. Turki se ti vidijo kakor ljudje, ki na nekaj mislijo, na nekaj dalnjega in nerazločnega. Vidijo se ti kakor filozofi, zatopljeni v gotovo, opredeljeno misel, ali pa kakor sanjohodci ali mesečniki, ki hodijo, nevedoč, kje so in kaj se godi okolo njih. Vsi gledajo v ravnem pravcu predse, daleč, kakor človek, čegar oko je vajeno opaževati neskončno obzorje. V svojih očeh, okolo usti imajo nek nerazločen izraz žalovnosti, kakor tak, ki najrajši živi ločen od drugih, zaprt, sam zase. Vsem je lastna jednaka resnoba, jednaka skromnost in pokojnost v obnašanju, vsi so jednako varčni v govoru, pogledu, kretu. Od

počival do l. 1882. V tem letu se je predložil zopet nov načrt, ta pa je obležal že skozi dve leti v odseku. Govornik stavi torej do načelnika akcijskega odseka vprašanje, zakaj se tako važen zakon še do zdaj ni predložil v posvetovanje.

Potem se preide na dnevni red.

Vrši se prvo čitanje predloga posl. dr. Jaquesa in drugov o eksekuciji pokojnin v privatni službi stoječih oseb in njihovih zaostalih. Načelo, da se eksekucija pri plačah in pokojninah dovoli le do neke gotove mere, se je v zakonodavstvu že uporabilo. Zmisel omejitve eksekucije je v tem, da se mora dolžnik ohraniti kot gospodarstvena oseba.

Sicer se je že preveč storilo pri tem, da se kolikor možno zakoni o dolžnikih po- blažijo. V Avstriji se je eksekucija na fiksne plače z mnogimi zakoni že omejila, tako pri plačah javnih in privatnih uradnikov na tak način, da je jeden del plače eksekucije prost. Isto zgodilo se je gledé pokojnin javnih uradnikov in njih zaostalih. Nikakega vzroka ni, da bi se s pokojninami privatnih uradnikov drugače ravnalo nego z onimi državnih uradnikov. Govornik priporoča po njem predložen postavni načrt ter izreka nadejo, da bode pač ta postavni načrt imel več sreče nego oni o nedolžno obsojenih in proti ponarejanji živl.

Predlog posl. dr. Jaquesa izroči se justičnemu odseku.

Vrši se potem prvo čitanje predloga poslanca dr. Mengerja in drugov gledé spremembe § 2 II d zakona z dné 27. decembra 1880, tičočega se spremene zakona o pridobitninah in dohodarinah in propisov v njih uporabljanji na pridobitninske in gospodarske zadruge in posojilnice.

Posl. dr. Menger omenja nadlegavanja, katera je pretrpeti posojilnicam od strani davkarskih uradov. Skoro vsako leto se nekaj najde, da se potem posojilnici naloži nov dav- vek. Predno se kaj takega stori, bi se moral davkarski urad obrniti na finančno prokura- turo; res da posojilnice uложijo pritožbe in tudi z njimi prodró, a pri tem imajo mnogo stroškov. Ko je predložil postavni načrt, opozo- rili so ga njegovi prijatelji, da bi bil ta zakon pač dober za prihodnost, da bi pa pri ob- dačevanju, katero izvira še iz prošlosti, ostalo vse pri starem. Govornik torej prosi odsek, naj se sklene tudi resolucija, v kateri se vlada pozivlja, da določi, da ima zakon veljati tudi za prošlost.

Na to priporočata ta zakon še poslanca Ha nisch in Wiesenburg.

Ta predlog izroči se odseku za hranilnice in posojilnice.

Posl. dr. Meznik stavi predlog, kateri se tiče istega predmeta, naj se namreč iz- dadó nekatera dodatna določila k gori ome- njenemu zakonu.

Zunanjost.

Vse to se zdi tako nekam čudno, in prav težko te stane verjeti, da je naravno. Časi pomišljuješ, če ni to vse dogovorjeno, po- narejeno, če niso to prehodni nasledki mo- ralne bolezni, okuživše vse carigradske Turke.

V tej jednolikosti držanja, v tej jedno- terosti navad kmalu prepoznaš po zunanjsčini prebivalstva, da sta dva dela in da je znaten razloček med obema. Prvotne črte in obrazne poteze turškega plemena, katere so lepe in čvrste, ohranile so se nespremenjene in ne- pokvarjene le v srodnjih slojih, v priprostitih redovih ljudstva, katero umerjeno in trezno živi, kakor njegovi predniki, ali vsled pobož- nosti ali pa vsled potrebe. Pri teh vidimo še krepko, suho telo, glavo lepo okroglo, žive oči, orlov nos, obsežne čeljustne kosti, nekaj močnega in drznega v celem telesu.

Nasproti pa so Turki drugih stanov, ki so se zdavnej popačili ter več ali manj po- mešali s tujo krvjo, večinoma objetnega, mehkopoltnega, debelega telesa, majhine glave, nizkega čela, neognjenih oči, visečih ustnic.

Tej fizični raznolikosti odgovarja druga,

Tudi ta predlog se izroči odseku za hra- nilnice in posojilnice.

(Konec prihodnjic.)

Ruska vnanja politika.

Napadi lista „Rusj“ in „Ruskih Misel“ na rusko diplomacijo dajejo tudi „Novoje Wremja“ povod, da govorijo obsirneje o ruski vnanji politiki. Dotični članek se oslanja na neko uredništvo došlo pisanje ter razkrojevja napade slednjega, katere navaja v obrambo ruske diplomacije. Vsebina tega pisanja slóve v izpisku takó-le:

„Obdolževanje, da je ruska diplomacija s tem, da se je podvrgla nemški diplo- maciji in vsled prijateljstva z nemškim državnim kancelarjem bistvene ruske interese žrtvovala ter opustila svojo misijo na Balkanskem polu- otoku, ni na nesrečo deloma neresnično. Zdanja ruska diplomacija pa na tem ni kriva, da se na Balkanskem poluotoku nič ni doseglo. Ru- sija je pustila v letu 1866 in 1870 priliko, kaj storiti za slovanstvo; tudi krivda z bero- linskega shoda zadeva samo prejšnjo diplo- macijo. V boji z Anglijo in Turčijo, v Perziji, osrednji Aziji in Kitajski pa je bila nemška zveza najkoristnejša; z Nemčijo nima Rusija zdaj nič deliti. Od latinske propagande Avstrije na Balkanskem poluotoku ne preti Rusiji no- bena nevarnost. Naselbinska politika kneza Bismarcka in nemške pridobitve morejo samo to storiti, da Nemčijo in Anglijo tirajo v še hujsi boj. Nemški kancelar ima razen tega še trdno organično zvezo z Avstrijo — naloga, katere ni lahko rešiti. Rusija pa zdaj ne sme hrepeneti po pridobitvah, marveč svoje moči za vsako eventualnost zbirati.“

K tem idejam dostavljajo „Nov. Wremja“ blizu to-le:

„O vnanji politiki Rusije se more le po njenih reelnih in moralnih rezultatih soditi. Ruski nimbus je v slednjih letih zrastel. Ru- sija se je nekoliko oddahnila od udarca, ka- terega je dobila na berlinskem shodu. V Srednji Aziji bi se mogla vojaška nadomestitev Skobeljeva smatrati jamstvom za produktivno diplomatično delovanje. Mestu tega pa nas je prijazno sporazumljenje z londonskim kabine- tom za interimistično anglesko garnizijo v naši najbližji sosesčini, ne daleč od Herata, obogatilo. Vsled našega najbližnjega sosedstva zavlačuje Turčija izplačevanje vojnih kontri- bucij, zavira prehod ladij skozi morske ožine ter nalaga po polnem trgovskim ladijam naj- strožja karantenska določila. Vsled mirnega sporazumljenja z Avstrijo ima ta država prosto roko v Bosni in Ercegovini ter se more v Srbiji, v Rumuniji, v Vzhodnji Rumeliji in celo v Macedoniji diplomatično okrepiti. Do zdaj se ne more opaziti niti najmanjša protiusluga v onem kraju, kateri je za nas največjega po- mena; iz neznanih razlogov ne stori ruska

ne manj velika, morda celo večja dušna raznol- ikost, obstoječa med pravim, čistim staro- verskim Turkom pa med onim dvojljivim bitjem brez soka in zraka, ki ni krop ne voda, in ki ga imenujejo preobličnega Turka ali novo- verca. Zato je tudi prav težko preučiti turški narod iz tako imenovane občnosti. Oni del naroda, ki je res ohranil svoje rodovske last- nosti, ne moreš ne prav spoznavati, ne lahko z njim se pomenkovati; drugi del pa, s kate- rim bi lahko občili in kateri bi složno opaže- vali, ne predočuje verno narodnega čutenja in mišljenja. A niti spridenost, niti prevleka ev- ropške omike ni vzela še Turkom višjih stan- nov tisto resnobnega, nerazločno žalostnega, ki se opazuje v priprostem ljudstvu in kar na te vsekako blagotno deluje, ako ne gledaš na posameznika, ampak na celo ljudstvo.

Pa res, sodeči po vidu, rekli bi, da turško prebivalstvo carigradskega je najuljudnejše in najpoštenejše v Evropi. Ne dogodi se, niti v najsamotnejših štambulskih ulicah, da bi tujca kdo prijemal ali sicer napadal. Hoditi moreš po džamijah, kader molijo Muhamedovi ver- niki, veliko varneje, ter boš mnogo gotovejše čislan, kakor bi bil Turek, ki bi pohajal po

vlada nič, da bi varovala macedonske Bol- gare, katere zatirajo Turki in Grki.

Majkov je s svojimi predlogi, naj se od Rusije zahteva, da odstopi severni Šlesvik Danski in vojvodino Brunsvik hanoveranski dinastiji — samo anahronizem. In „Rusj“, kateri pred Anglijo s kavkaško armado 200 000 mož in turkostansko s 100 000 možmi para- dira, dela nepremišljeno, tjá v en dan. Take politike se diplomacija držati ne more. V to bi trebalo armade z dvema milijonoma možmi, katerih kri pa se ne more kar tako proliti.

Izrek kneza Bismarcka, da uloga Rusije ni v Evropi, marveč v Aziji, pri uporabljanji na Balkanski poluotok potrebuje prav veli- kega popravka. Rusija sama je pol Evropa. Zdaj sta pretekli dve stoletji od onega časa, ko se je Rusija jela živahno udeleževati pri vprašanjih o evropski politiki. Zeló čudna je misel, da bi se Rusija v bodoče s tem zado- voljila, da bi igrala ulogo samo v Aziji, zdaj ko je tako ogromne svote vložila v zakladnico splošne evropske kulture.“

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Razmere v Bosni se dan za dnevom bolj- šajo, red in blagostanje vladata zdaj tam, ka- kor nikdar poprej, civilizacija in ljudska omika delata orjašk napredek, znatno večji del prebivalstva počuti se pod avstro-ogersko vlado prav dobro ter z veseljem pozdravlja zdru- ženje z našim cesarstvom. Velike, neminljive zasluge za ta prepored v Bosni pridobil si je Nj. eksclenca general baron pl. Appel, na- čelnik deželne vlade v Bosni. Izvrsten vojak, duhovit voditelj, večš upravitelj z veliko du- ševno nadarjenostjo in bogato inteligenco dela ta vrli general neutrudno, da se razširja omika in prosveta. Strogo držečega se reda, a pri tem ljubeznivega in pravičnega ljubijo ga in spoštujejo vojaki in civilisti v jednaki meri, in Bosnjaki častijo barona Appela kakor kako višje bitje. Mnogo stori s svojim blagonsnim delovanjem general, da se ljudstvo privaja na avstrijsko vladarstvo. Nj. veličanstvo cesar je že tudi večkrat njegove zasluge odlikoval.

Kakor znano, zahtevajo tržaški Italijani v Trstu italijansko vseučilišče ali pa italijansko pravoslovno fakulteto, in tržaški deželni odbor je za to vložil že prošnjo. Dné 20. t. m. pa je predložil grof Coronini državnemu zboru tudi goriskega društva „Unione“ prošnjo, v kateri se peticija deželnega odbora toplo priporoča.

Tuje dežele.

Kakor se poroča iz Poznanja so poljski poslanci v državnem zboru in v pruskem de- želnem zboru nastopili proti prusko-ruski pogodbi o predaji zločincev. Po mnenji teh

naših cerkvah. Nikdar te izmed ljudstva ne bo zadel smeli, kamo li zaničljivi ali preveč radovedni pogled. Prepri na cesti, zmerjanje po ulicah, to je silno redko, še redkeje pa je očitno pretepanje. Nikdar ne boš opazil niti samce očitne nesramnosti; nikdar ne boš opazil samopašnega dejanja. Po prodajalnicah, po trgih vlada skoro tista dostojnost, kakor po džamijah. Povsod je videti velika varčnost govorjenja in gibanja. Tukaj nikjer ne za- deneš na petje, nikjer ne hrohotni smeh, nik- jer ne plebejsko kričanje, nikjer na dolgo- časno shajanje. Obraz, roke, noge, vse je čisto. Prav malo drhali je v Carigradu, malo zamazancev, butoglavcev nobenih. Ljudje vseh družbenih stanov izkazujejo si medsebojno spoštovanje.

Toda vse to je le navidezno. Trohnoba je skrita. Spridenost je licemerski prikrita z raz- ločno dveh spolov. Lenoba se polepšava s po- kojem, oholost se šopiri pod krinko dostojanstva; resnobna mirnost obraza, pod katero misliš, da se skrivajo globoke misli, pregrinja največ malomarnost duha; kar pa misliš, da grad- janska umerjenost in uljudnost ni drugzega ko pomanjkanje pravega življenja.

poslancev se mora pogodba predložiti tudi pruskemu deželnemu zboru, ker tu ni govora o § 48. ustave, kajti s to pogodbo se v istini deželi nalagajo nova bremena, kakor na primer transportni troški.

Vseučilišče v Kijevu se je zopet odprlo. Pri odpretni govoril je kurator in živo je obžaloval dogodke, vsled katerih se je vseučilišče moralo zapreti; izrekal pa je tudi napoved, da se bode za naprej gojila na vseučilišču samo veda in umetnost.

Preganjanja kristijanov v nekaterih kitajskih provincijah in okrajih Anama se še vedno nadaljujejo. V Than-Koa se morajo kristijani vedno skrivati. Tjã so šli vsi odstavljeni mandarinini in zdaj divjajo z ognjem in mečem proti vsemu, kar je kristijansko in Francozom prijazno.

„St. James Gazette“ objavlja naslednje, baje avtentične izpovedbe nekovega agenta Rose iz Boulogna: Slednje **dinamitne razstrelbe v Londonu** so tako rekoč še le pričetek groznejših napadov. Iz Amerike do zdaj dinamitardi niso dobivali dovolj sredstev, a zdaj imajo oni bogate zaklade in dobili so od nekega iskrenega fenijerja 200 000 dolarjev. Dinamitardi se nič ne bojijo sovražne jim vlade v Ameriki. Sicer pa je zdaj njih glavni tabor v Evropi, jedenkrat v Antwerpnu, jedenkrat zopet v Boulognu ali Havru, navadno pa v Parizu. Dinamita, kateri se je porabil v soboto, prišlo je prav malo iz Amerike, največ iz Francije, in sicer po ženskih agentih, katere so ga prinesle pred šestimi meseci v malih količinah, a ga potem združile. Dinamitardi imajo zdaj dosti dinamita, da lahko pol Londona pošljejo v zrak. Agent je dejal, da pozna one, kateri so v soboto povzročili razstrelbo.

Irski home rulerji so se zopet pričeli bolj živahno gibati. Njih načelnik Parnell govoril je pred kratkim dva govora. V Corku je izrekal svoje mnenje o dolenjem razvijanju irskega vprašanja. On računi na to, da bode pri prihodnjih volitvah v parlament imelo pol milijona oseb v Irski volilno pravico ter da bodo tako moglo poslati v zbornico mnogo več svojih mož. Parnell je dejal, da se mora delati na to, da se irskim najemnikom zniža najemščina in da bode dninar imel kak interes na deželi.

Razne vesti.

— (Morilca policijskega svetnika dr. Rumpffa, Julija Lieskeja,) imajo v Frankfurtu trdo zavarovanega. Na nogah in rokah je uklenjen. Od kar ga imajo zaprtega, ga niso mogli pripraviti do tega, da bi bil tudi le eno besedico spregovoril. Osebam nasproti, ki ga agnoscirajo se

Tjef.

Narav, filozofija, vse življenje tega ljudstva, vsa njegova bitnost, se kaže v posebnem dušnem in telesnem stanju Turkov; to stanje se imenuje „tjef“, ter je Turku največja sladnost. Kader je Turčin zmerno odjedel, kupico hladne vode popil, molitve svoje izgovoril ter čuti, da ga telo ne nadlega, da ima vest čisto, in sedi na kraju, od koder se vidi prostorno nebišče, v senci drevesa, z očesom spremljajoč golobe zdolej ležečega pokopališča, gledajoč daljne brodove, bližnje mošeje, oblake na nebu pa dim nargile ter nerazločno premišljuje o Bogu, o smrti, o ničemrnosti pozemeljskega blaga in pa o sladkosti večnega miru na drugem svetu — to je: tjef.

Turek mnogo jasnih stvari ne umeva.

Brez dela motriti veličansko pozorišče sveta, po tem hrepeni vsak Turek. Na to ga navaja njegova stara narava mislilnega, počasnega, mlačnega pastirja; njegova vera, vezoča roke človeka, nasprotujoča delavnosti, vse Bogu prepuščajoča; njegovo izročilo kakor osmanskega vojaka, kateremu je edino veliko, edino potrebno delo to, da se vojskuje za

zaničljivo posmehuje. Vsako noč zbude ga večkrat nanaglom iz spanja, da bi ga tako do kake izjave pripravili, a do sedaj brez vspeha. Vender pa je nabranega proti njemu že toliko obtežavne tvarine, da se skoro ne da več dvojiti, da je on doprinesel hudodelstvo. Kar se tiče načina, kako da je zločin doprinesel, dokazano je, da je Rumpffa z levo roko zagrabil ter mu suknjo s prs iztrgal, z desno pa ga je z nožem sunil v prsi, a se pri tem samega sebe poškodoval. Okrog in okrog zopora so straže podvojene in nihče, kedor nima v dotičnem poslopiju kaj opraviti, se blizu ne pusti.

— (Kralj kot priča.) Zadnje nedeljo jahal je v Rimu trgovec Maranzoni skoz mesto, pri čemer se mu nesreča prigodi, da je konj mlado deklico pohodil ter jo hudo poškodoval. Policaj hotel ga je vsled tega prijeti. Na to pa stopi kralj Umberto, ki je celo to stvar videl, zraven, ter izjavi, da si je Maranzoni na vse mogoče načine prizadeval, da bi bil nesrečo odvrnil, a da je ni bil vstani odvrniti. Policija je trgovca potem se vé da pri miru pustila.

— (Mladi nihilisti.) Iz Petrograda se poroča: Ravnateljstvo tukajšnjega vojaškega zavoda zasledilo je pri dveh kadetih več spisov in pisem nihilističnega zapopadka. Jeden star je petnajst, a drugi celó samo trinajst let. Mladima nihilistoma bilo se je v začetku posrečilo uiti, a kakor se zdaj poroča, so ju uže zasačili. Poprej sta še umorila nekega voznika, ki jima je grozil, da ju bo ovadil. Dobili so pri njiju precejšnjo svoto denarja.

— (Pod snegom.) Iz Colle di S. Lucia pri Buchensteinu na Tirolskem se poroča: Dne 16. t. m. hoteli so trije možje po debelem snegu priti do poslopj, kjer so imeli seno shranjeno. A predno so prišli do tja, vtrga se plaz ter vse tri zasuje. Ljudje začeli so takoj izkopavati jih in enega so res uže čez dve uri po polnem zdravega in nepoškodovanega izkopali. Do drugega se jim je še le drugi dan posrečilo priti, vender se tudi temu ni nič hudega prigodilo. Dve uri potem, ko so tega odkopali, prišli so tudi do tretjega, ki je bil sicer tudi še pri življenju, a je kmalu potem umrl.

— (Konj, ki zna po vrvi hoditi.) V mednarodnem cirkuzu v Londonu kažejo sedaj konja, ki zna po vrvi hoditi. Konj je še mlad in mu pravijo „Blondin“. Vodijo ga po 9 palcev debeli vrvi, ki je 20 čevljev visoko razpeta in splošno se priznava, da stvar izvrstno izpelje.

— (Potovanje nekelej in sedaj.) Koliko hitreje se dandanašnji potuje, kakor nekelej, pričajo nam sledeči podatki: Leta 1830 potrebovalo se je iz Angleškega do Bombaya 120, do Sidneya 130, v New-York najmanj 40, do Jamaike 42, v Rio Janeiro 50 in v Valparaiso 39 dni. A sedaj pride se v Bombay v 18, v Sidney v 42, v New-York v 10, v Jamaiko v 18, v Rio v 21 in v Valparaiso v 39 dneh. Pot je

svojo vero, da zmaga, ako je to storjeno, storjene so vse dolžnosti. On veruje, da je vse podvrženo usodi; da je človek le orodje v rokah previdnosti; da bi se zastoj ukvarjal, ko bi dajal svetu drugi pravec, razen onega, ki je odločen na nebu; da je zemlja zgoljno prenočevališče; da je Bog človeka ustvaril, naj gre skozi življenje, naj moli, naj občuduje stvarstvo; da vse Bogu izročimo; da puščajmo, naj pade, kar pada, in preide, kar prehaja; da se ne trudimo, ne preneajmo, ne preustrojujmo, ne preoblikujmo; da je brezkoristno, kako stvar prenavljati in ohranjati.

Po tem takem si Turek najbolj želi miru. Z največjo skrbjo se varuje vse zdražbe, ki bi mogla skaliti pokojno skladnost njegovega življenja. Zato ni žejen znanja, ne koprne po zlatu, ne leta na potovanja, ne pozna nejasnih in nezadovoljivih strasti ljubavi in častihlepnosti. Ker ne čuti tako mnogih telesnih in dušnih potreb, za katere se neprestano delaje borimo, da jim zadovoljimo, stori, da ne umeva, čemu se tolikanj trudimo. Ima jih za znamenje neke bolne zmote našega duha. Ker mu je neskalsen mir zadnji cilj vsacega dela, zdi se mu tudi veliko modrejše in koristnejše, priti do njega po najkrajem in rav-

tedaj za več kot trikrat okrajšana. Dandanašnji nahaja se komaj kak bolj važen kraj na zemlji, do kojega bi se iz jednega glavnih evropskih mest ne moglo priti v dveh mesecih.

— (Mladi poročenci.) William Denike, stavec v New-Yorku, in Orville E. Bosca, sinček nekega trgovca, oba še komaj deškim letom odrasla mladiča, zagledala sta se preteklo poletje v deklici Emo Collins in Silly Brayton. Mladenki nosili ste tedaj še kratka krila do kolen in sta še v šolo hodili. A to ni ne teh, ne unih dveh motilo, da so storili sklep, poročiti se. Necega večera odpeljeta se ljubezniva parčka po železnici v Boston. Tu so si hoteli poiskati duhovnika, da je poroči. Med potom povpraša razumna Ema: „Nas bo pa hotel kateri duhovnik poročiti, ker smo še tako mladi?“ — „Ne skrbite“, odvrne samosvestni stavec, „dobili bomo ne samo jednega, ampak, če treba, še več pastorej, ki bodo radi opravili cerkveni obred.“ In ni se motil. Precej prvi duhovni gospod, kateremu so razodeli svojo željo, pastor Bolton, nasmehljaj se je prav prijazno mladičem ter rekel: „Zgodi naj se, kakor želite“. In zgodilo se je. Kakor hitro je pastor dotične pristojbine v rokah imel, položil je mladima paroma roke navskriž ter ju zvezal za večno. V gostilni se je potem praznovalo ženitovanje in drugi dan podali so se novi poročenci zopet domov. Da iznenadenje obojih staršev ni bilo majhno, ko se jim je odkrilo, da so njih še skoro v otroških letih stoječi sinovi in hčere uže možje in žene, je razumljivo. Dosedaj se še niso odločili, bi li dali proglasiti ta zakon neveljavnim, ali bi se mladim zakonskim pustila uživati zakonska sreča pod njih pokroviteljstvom. Velika pa je njih, kot vseh trezno mislečih ljudij nejevolja nad malovestnim pastorcem.

— (Proti trtni uši.) Nekov Francoz našel je pravo sredstvo proti trtni uši, in francoska vlada mu bode baje izplačala zato nagrade 300 000 frankov. Mož namreč pravi, naj se izpusti v okužene vinograde primerno število kokošij, puste naj se tam od začetka junija do konca septembra, in te bodo „od trte do trte se spreletajoče trtne uši gotovo pohrustale“. Tako pripoveda pariški „Figaro“.

— (V mestu Novem Jorku) poučuje na javnih šolah 4500 učiteljev.

— (Ponavljajoča se imena mest v Ameriki.) V Ameriki je več mest, katera imajo isto ime; tako je na pr. 32 mest, katera se imenujejo Washington, 20 Bridgeport, 19 London, 18 Buffalo, 18 Newark, 17 Brooklyn, 17 Cleveland, 17 Rochester, 16 Hartford, 15 Louisville, 13 Boston, 13 Pittsburg, 11 St. Paul, 9 Rom, 8 Cincinnati, 8 Philadelphia itd. Kdor torej piše svojemu „bogatemu strijcu“ ali svojim znanecem v Zjedinjenih Državah, naznaniti mora vselej na naslovu državo in grofovino.

— (Zvesta žival.) V istini ganljiv dogodek poroča se iz Španije. V občini v Alhami živel je v neki hiši družina, oča, mati in dva otroka. V sobi spal je navadno tudi njih pes, in

nem potu, ter se v pokoju nikakor ne dati vznemirjati. Veliki napor rok in misli evropskih narodov se mu zdi otročje igranje, ker ne vidi, da bi se s tolikim naporom moglo kaj večjega doseči, kakor je njegova idealna sreča. Ker ne dela, nima pojma, koliko je vreden čas; in ker tega ne vé, tudi ne more ne želeti ne ceniti iznajdeb človeškega duha, izumov, ki merijo na to, da se pospešuje življenje in razvijanje človeštva. V stanu je prašati, čemu je železnica, ako ne vozi v mesto, kjer se more srečnejše živeti nego li v mestu, iz katerega si šel. Njegova vera o usodi, po kateri se mu zdi, da je zastoj skrbeti za prihodnost, deluje tudi na to, da prisoja vsaki stvari le toliko vrednosti, na kolikor mu more pribaviti gotov in neposreden užitek. Evropejca imenuje sanjavca, ker skrbi in pripravlja za naprej; ki vlaga temelj za zgradbo, katere ne bo videl dograjene; ki troši svojo moč, ki žrtvuje svoj mir in pokoj za negotov in oddaljen namen. Zato ima naše pleme za ničemrno, siromaško, preširno, pokvarjeno, izvrženo, katero zaničuje, le tedaj tega ne kaže, kader je prisiljen, posluževati se ga, da ne zaostane.

(Dalje prihodnjič.)

ležal je navadno pri zibelki malih otrok, da jih varuje. Ko je nastal v Alhami potres, podrla se je ta hiša najprej in pokopala je pod svojimi razvalinami stanovalce. Pisu pa se je posrečilo izkoptati se izpod razvalin. V gobci prinesel je najmlajše dete, še živo izpod razvalin. Pes tekel je na ulico, položil tam otroka varno na tla in hitel potem zopet na razvaline. Posrečilo se mu je zopet, da je izkopal drugo dete, katero pa je bilo uže mrtvo. Še tretjič podala se je vsa krvaveča zvesta žival v razvaline, a ni se več vrnila. Njeno truplo so potem našli, ko so odstranjevali razvaline.

Domače stvari.

— (C. kr. kmetijska družba kranjska.) Iz zapisnika seje glavnega odbora dné 25. januarja t. l. posnemljemo naslednje. Seji predseduje v nenavzočnosti gospoda predsednika gosp. podpredsednik J. F. Seunig. Navzoči so: Družbeni tajnik gosp. Gustav Pirc, in odborniki gospodje Brus, Goll, Detelja, Jerič, Kastelic, Murnik, Neweklovski, Robič, Witschl in dr. Wurzbach. Gospod družbeni predsednik baron Wurzbach naznanja glavnemu odboru, da mu zaradi bolezni ni mogoče k seji priti, pa ravno tako tudi ne k občenemu zboru ter prosi, da ga v predsedniškem poslu zastopa gosp. podpredsednik Jos. Fr. Seunig. Skoro vse c. kr. kmetijske družbe v Avstriji imenujejo svojim zastopnikom v občenem zboru kranjske kmetijske družbe gospoda predsednika, le kmetijska družba v Inomestu gosp. odbornika Brusa in hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo v Zagrebu gospoda tajnika Gustava Pirca. Glavni odbor se v daljšem razgovoru posvetuje o poročilih in predlogih podružnic in posameznih družbenikov ter naloži poročilo v teh zadevah v občenem zboru gosp. tajniku Pircu. Sklene se predlagati v imenovanje dopisujočim članom kmetijske družbe gosp. Karola Rambovseka, c. kr. stotnika v pokoj, in posestnika semenske ščacije v Zborovu. Tajnik poroča glavnemu odboru, da je c. kr. kmetijsko ministerstvo odobrilo račune o porabi državne subvencije za živinorejo ter da se je ravno na tem ministerstvu tudi predložilo poročilo o porabi subvencije za podkovsko šolo.

— (Priznanje.) C. kr. urad poštne hranilnice na Dunaji izrekel je nadučitelju gospodu Antonu Majarju na Jesenicah na Gorenjskem za upeljavo in pospeševanje državne poštne hranilnice in za vzpodbujbo šolske mladeži k varčnosti hvalno priznanje.

— („Literarno-zabavni klub“) ima jutri zvečer ob 8. uri svoj „jour-fixe“ v hotelu „pri Maliči“.

— (Posojilnica sevnjska) ima dné 1. februarja t. l. popoldne ob 2. uri svoj redni občni zbor udov v društveni pisarni. Program: 1.) letni računski sklep se predloži; 2.) novo ravnateljstvo se voli; 3.) pravila se v nekaterem obziru predrugačijo; 4.) raznovrstni predlogi. Povabljeni so vsi p. n. udje.

— (Krasno besedo) Vodniku v spomin priredi ptujska čitalnica na Svečnico v „Narodnem domu“ ob 8. uri zvečer. Peli bodo tudi novo skladbo: „Mi vstajamo“.

— (V Mariboru) ustanovilo se bode novo društvo, kateremu bode namen, pospeševati rejo perutnine na dolnjem Štajerskem.

— Utonil je na Vranskem stanujoči zidar Maček v potoku Merinci. Sodi se, da je šel čez slabo brv pijan domov in je na ledenem prehodu zdrčil v vodo, kjer so ga našli z ledom pokritega. Nesrečnež bil je sicer jako priden delavec; a ponarejena žganica naklonila mu je nesrečno smrt.

— (Potres) čutili so 27. t. m. ob 3. uri 40 min. popoldne kake tri sekunde v Mahrenbergu od juga proti severu, na Remšniku od izhoda proti zahodu. Tukaj so šipe v oknah klepetale, peč v farovži je streslo, da jo trebalo mazati, sicer bi se kadilo. Vreme je bilo jasno.

— (Spomenik 500letnega združenja Trsta z Avstrijo.) V letu 1882 se je v Trstu ustanovil poseben odbor v ta namen, da se napravi spomenik 500letnega združenja Trsta z Avstrijo ter je nabiral doneske za spomenik, a uže davno se o tem odboru nič več ni slišalo. Iz zapisnika

seje municipalne delegacije od 16. t. m. pa se vidi, da se je omenjeni odbor obrnil na občino, da se mu dovoli postaviti spomenik v vrtu nasproti glavnega uroda železniške postaje. Dovoljenje se je dalo, in tako upamo, da bo spomenik v kratkem času stal na omenjenem, prav pripravnem mestu.

— (Kozé v Trstu.) Kakor smo poročali, so kože v Trstu blizu uže ponehale, a zdaj so zopet huje nastopile; magistrat je moral uže zaprto pomožno bolnišnico zopet odpreti.

Vabilo na naročbo.

Z februarjem 1885 prične se nova naročba na naš list. Prosimo torej naše čast. naročnike, naj naročbo ob pravem času ponové, da se pošiljanje lista ne pretrga. Najbolje se to učini po poštni nakaznici, na čegar odstrišek treba prilepiti le naslov, ki je na pásku vsacega lista.

Naročnina je, kakor doslej, namreč:

Po pošti:

za celo leto	gld. 10—
„ pol leta	5—
„ četrt leta	2-50
„ en mesec	—85

Za Ljubljano:

za celo leto	gld. 6—
„ pol leta	3—
„ četrt leta	1-50
za donaganje v hišo vsak mesec 9 kr.	

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Dunaj, 30. januarja. Včerajšnji ples na dvoru bil je sijajen; udeležilo se ga je okolo 2000 oseb, med njimi dvorni in državni dostojanstveniki, generaliteta, diplomacija, oba državnozborska predsednika, več poslancev, deželni maršal, župan itd. Ob 9¹/₂ uri prišli sta Nj. veličanstvi cesar in cesarica. Ko so se cesarju in cesarici prej v stranski sobi predstavile razne diplomatske osebe, pričel se je ples. Po prvi kadrilji podala se je cesarica v stransko sobo, kjer se jej je predstavilo več dam izmed aristokracije; cesar pa je ostal v dvorani, govoril je z mnogimi dostojanstveniki ter gledal ples. Po kotiljonu je odšel dvor, na kar se je serviral čaj. Ob polu 12. uri se je končal ples.

Telegrafično borzno poročilo

z dné 30. januarja.

Jednotni drž. dolg v bankovcih	gld. 83-55
„ „ „ srebro	84-10
Zlata renta	106-85
5% avstr. renta	98-85
Delnice národne banke	867—
Kreditne delnice	304-70
London 10 lir sterling	123-65
20 frankov	9-77
Cekini c. kr.	5-80
100 drž. mark	60-35

Uradni glasnik

z dné 29. januarja.

Eks. javne dražbe: V Črnomlju posestvo Jan. Šustersiča iz Sela pri Otavici (742 gld.) dné 20. febr., 20. marca in 17. aprila. — V Ljubljani posestvo Katre Zagarjeve iz Besnic (3445 gld.) dné 14. febr., 14. marca in 15. aprila; — posestvo in zemljišče Jan. Dolničarja iz Gorenje Hrušice (72 gld. in 1272 gld.) dné 11. febr., 11. marca in 11. aprila; — posestvo Mart. Finca iz Klanca (1212 gld.) dné 31. jan., 28. febr. in 28. marca. — V Metliki posestne in užitne pravice zemljiščine (1100 gld.) dné 14. febr.; — posestne in užitne parcelne pravice (100 gld.) dné 14. in 28. febr. — V Višnji Gori posestvo Franceta in Neže Vovk iz Trebče Vasi (2862 gld.) dné 10. febr., 10. marca in 14. aprila. — V Ribnici posestvo Jan. Benčine iz Travnika (300 gld.) dné 10. febr., 10. marca in 7. aprila; — zemljišče Ant. Lavriča iz Travnika (60 gld.) dné 10. febr., 10. marca in 7. aprila.

Pod varstvom: C. kr. dež. sodnija v Ljubljani proglašja g. Ferd. Gibertija, c. kr. linij. ladije lajtenanta iz Ljubljane, blaznim ter se je istemu postavil dr. Fried. Keesbacher iz Ljubljane varuhom.

Prememba firme: Pri firmi „Handl & Steinberg“, tovarna za pridelke iz kostij in za klej, se je prememba zgodila v tem, da imata oba druga skupno, pravico zastopati društvo in firmo podpisovati.

Tuji.

Dné 28. januarja.

Pri Maliči: Stan, trgovec, iz Pariza. — Blumerk, Ernst, Seidler, Breitenfeld, Glück, Beuermann, trgovci, z Dunaja. — Recabek, trgovec, iz Olomuca. — Braun, zasebnica, iz Monakova. — Vitez Kaltenecker iz Kamenika.

Pri Slonu: Kraus, trgovec, z Dunaja. — Mondečar, trgovec, iz Zagreba. — Dr. Travner, c. kr. sodn. pristav, iz Logatca. — Žgur, župnik, iz Loškega Potoka.

Umrli so:

Dné 28. januarja. Ana Sever, delavka, 24 l., Tržaška cesta št. 26, jetika.

Dné 29. januarja. Neža Winkler, dekla, 45 l., Karlovska cesta št. 5, hiba na jetrih.

V civilni bolnici:

Dné 27. januarja. Marija Bavška, vdova urad. sluge, 63 l., mrtvoud.

Dné 28. januarja. Anton Vrhovec, gostač, 73 l., opešanje.

Srečke

z dné 28. januarja.

Brno: 39 41 47 61 52.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
29. jan.	7. zjutraj	738-87	—15-6	bzv.	obl.	
	2. pop.	736-92	—7-0	jzpd. sl.	js.	0-00
	9. zvečer	737-17	—10-8	vzh. sl.	„	

v

Kleinmayr-jevi in Bambergovi knjigarni se dobivajo:

Josipa Jurčiča Zbrani spisi.

I. zvezek: **Deseti brat**. Cena 1 gld.
II. **Pripovedni spisi**: Jurij Kozjak, Spomini na deda, Jesenska noč, mej slovenskimi polharji, Spomini starega Slovenca. — Cena 70 kr.
III. zvezek: **Pripovedni spisi**: Domen, Jurij Kobila, Dva prijatelja, Vrban Smukova ženitev, Golida, Kozlovska sodba. — Cena 70 kr.

Jurčičevi zbrani spisi se dobivajo tudi v lične platnice vezani, vsak zvezek po 50 kr. več.

Kdor se želi po pošti naročiti, naj blagovoljno po nakaznici za poštino pri vsakem zvezku 10 kr. priloži. (11) 2

V našem založništvu je izišel na svetlo drugi, pomnoženi natis:

Poezije S. Gregorčičeve.

Elegantno vezane in z zlatim obrezkom stanejo 2 gld., nevezane 1 gld. 20 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

Vizitnice

jako vkusne, elegantne in cené izdeljuje tiskarna

Kleinmayr & Bamberg
v Ljubljani.